

IRAKASKUNTZA GIDA:

25053 KOMUNIKAZIOA EUSKARAZ: PSIKOLOGIA

IKASTURTEA:
2011/12

Irakasgaiaren izena: KOMUNIKAZIOA EUSKARAZ (Psikologia)

Irakaslea: Pilartxo Etxeberria Murua. <pilar.echeverria@ehu.es>

Saila: Euskal Hizkuntza eta Komunikazioa (00113)

Telefono zenbakia: 5525

Helbide elektronikoa: pilar.echeverria@ehu.es

Izaera: teoriko-praktikoa

Teorikoa: 2 kreditu

Praktikak (ikasgelan): 2 kreditu

Praktikak (ordenagailu-gelan): 2 kreditu

Modalitatea: aurrez aurrekoa + telematikoa

-Aurrez aurrekoa: 10 ordu kredituko

-Telematikoa: Banakako eta taldeko lanak egiteko (15 ordu kredituko)

HELBURUAK/GAITASUNAK

Hauek dira irakasgai honek jomugan hartuko dituen gaitasunak:

1. **gaitasuna.** Psikologia titulazioari dagokiona. Komunikazioaren inguruko informazioa bilatzea, ulertzea, sintetizatzea eta kritikoki aztertzea.

2. **gaitasuna.** (titulazioari dagokiona). Ikerkuntza-egitasmoak eta txosten teknikoetan aztertutako lanen emaitzak eta ondorioak komunikatzea idatziz eta ahoz.

3. **gaitasuna.** (titulazioari dagokiona). Gizarte Zientzien arloko gaiak azaltzea, komunikazio-testuinguaren eskakizunak aintzat hartuta

4. **gaitasuna.** (irakasgaiari espezifikoki dagokiona). Ikerkuntzarekin, aholkularitza teknikoarekin eta irakaskuntzarekin lotutako arazoei aurre egiteko bideak adostea, aurkeztea eta ar-gudia-zea, elkarlana baliatuta.

5. **gaitasuna.** (zeharkakoa). Unibertsitate eta lanbide esparruetako dokumentuak betetzea curriculumak, inprimakiak, protokoloak.

LANGAIK / EDUKIAK

1. KOMUNIKAZIOAREN OINARRIAK: KOMUNIKAZIO ESPEZIALIZATUAK

1.1. Komunikazioaren oinariak: komunikazio espezializatua

1.1. Testua komunikazioko hizkuntz unitatea: testuinguratzea, egituratzea eta testuratzea

1.2. Testuen hizkuntz kalitatea

1.3. Komunikazio espezializatuaren bereizgarriak

1.4. Testu orokorrak eta testu espezializatuak

1.5. Idatzizko testuak eta ahozko testuak

1.6. Psikologiako testuen ezaugarriak

1.7. Testu-sorkuntzarako kontsulta-baliabideak

2. TESTU ZIENTIFIKOEN HIZKUNTZ BEREIZGARRIAK

- 2.1. Testuen sailkapena parametro pragmatikoen arabera: testu didaktikoak, ikerketa-testuak, dibulgaziozko testuak, entziklopediako testuak,...
- 2.2. Zenbait diskurtso-sekuentziaren hizkuntza bereizgarriak: informazioa, instrukzioa, narrazioa
- 2.3. Zenbat diskurtso-eragiketa
  - 2.3.1. Definizioa
  - 2.3.2. Adibidegintza
  - 2.3.3. Sailkapena
  - 2.3.4. Birformulazioa
  - 2.3.5. Modalizazioa
    - 2.3.5.1. Ahalmena
    - 2.3.5.2. Hipotesi soila
    - 2.3.5.3. Hipotesia eta ondorioak
  - 2.3.6. Aipuak
  - 2.3.7. Nominalizazioa
  - 2.3.8. Izenburuak, zientzia-generoen bereizgarri

3. TERMINOLOGIA/FRASEOLOGIA

- 3.1. Hiztegi espezializatua
  - 3.1.1. Nominalizazio-estrategiak eta terminoen erakera
  - 3.1.2. Balio espezializatuko unitateak
  - 3.1.3. Terminoen sailkapena egituraren arabera
  - 3.1.4. Aditzak testu espezializatuetan
- 3.2. Hiztegi-sorkuntzarako bideak
  - 3.2.1. Sailkapena
  - 3.2.2. Hizkuntza-ukipena
  - 3.2.3. Semantika-aldaketa
  - 3.2.4. Morfologia-eraketa (eratorpena eta hitz-elkarketa)
  - 3.2.5. Sintaxi-eraketa eta lexikalizazioa
  - 3.2.6. Laburtzapenak eta adierazpen sinbolikoak
- 3.3. Terminoak testuetan
  - 3.3.1. Laburtzapenen eta adierazpen sinbolikoan txertaketa diskurtso naturalean
  - 3.3.2. Izen-sintagma konplexuak
  - 3.3.3. Fraseologia espezializatua
  - 3.3.4. Psikologiako terminoak euskaraz, frantsesez, ingelesez eta gaztelaniaz: zenbait konparazio

ZEREGINA

1. astea

- 1. "Euskararen arauak eta erabilerak" irakasgaiaren emandakoa irakasleak labur aurkeztea, irakasgai honetako lehenengo ikasgaiarekin uztartuta
- 2. Egitarauko eskola magistralak: 1.1 eta 1.2. atalak
- 3. Beste inork egindako lehenengo testuaren zuzenketa (denetara 5 egingo dira bertaratzeko eskoletan)
  - a) gramatika-akatsak
  - b) pragmatika-akatsak
  - c) puntuazio-arauekiko akatsak
  - d) hiztegi -akatsak

2. astea

1. Egitarauko eskola magistralak: 1.3, 1.4, 1.5. eta 1.6 atalak
2. Lehenengo .autozuzenketa (talde-lanean edo bakarka) (denetara bost egingo dira)
  - Gaitasun hau espezifikoki lantzeko: gai bati buruzko informazioa sarean lortu, norberak laburpena egin eta idatzitako testua birzuzentzea eskoletan esandakoaren arabera
  - Denetarik formatoetan dauden baliabideen zerrenda hutsa eskaini eta haiek guztiak erabil ditzateketela esaten zaie, beti ere bertaratzeko praktika-eskoletan. Gero, talde-lanean komentatzen dira ondorioak, aurrean zehaztutako irizpideen arabera
3. EAE irakasgaien emandakoa ikasleek ahoskera zaindua aintzat hartuz aurkeztea.

3. astea

1. Egia/gezurra ereduko lehenengo testa (talde-lanean edo bakarka)
  - a) Galderetan hizkuntzalaritza esplizitua
  - b) Argi gauzatuta hizkuntzalari izango ez direnentzat
  - c) Bai/ez erantzuteko modukoak (hizkuntzalaritzazko teminologiako eragozpenik gabe)
  - d) Eskoletan poliki eztabaidatzekoak

3. astea: Testu jakin batzuen bilaketa, aurkezpena eta azterketa, sarean

3. astea

1. Eskola magistralak: 2.1 eta 2.2

4. astea

1. Eskola magistralak: 2.3.1. atala
2. Hainbat kontzeptutarako sarean bilatutako definizioak lantzea

5. astea

1. Eskola magistralak: 2.3.2, 2.3.3 eta 2.3.4 atalak
2. Hainbat gai eman, eta adibidegintza, sailkapen eta birformulazio batzuk egitera behartzea ikasleak

6-7 asteak

1. Eskola magistralak: 2.3.5 eta 2.3.6
2. Hainbat gai eman eta hipotesiak, zalantzak eta beste inoren iritziak adieraztera behartzea ikasleak

8. astea

1. Eskola magistralak: 2.3.7 ta 2.3.8 atalak
(Aurrean 1. gaitasunaren harira aipatutakoez gain)
8. astea
1. Bigarren autozuzenketa: ikerkuntza-egitasmo baten txosten tekniko baten

itzulpena gaztelaniatik euskarara

9. astea

1. Hirugarren autozuzenketa: tesi baten ondorioen itzulpena gaztelaniatik euskarara

10. astea

1. Laugarren autozuzenketa: aurreko bi autozuzenketen zehaztapenak, lanbide esparru jakin batean aurkezteko moduan moldatzea, mundu akademikotik kanpo

11. astea

1. Bosgarren autozuzenketa: aurreko bi autozuzenketen zehaztapenak, irakaskuntza ertaineko mailan aurkeztea, unibertsitate mailako mundu akademikotik kanpo

9. astea

1. Eskola magistralak: 3.1.1, 3.1.2 eta 3.1.3 atalak

10. astea:

1. Eskola magistralak: 3.1.4 atala
(Ikusi bestelako jarduerak 4. gaitasunaren harira aipatutakoak)

11-12. asteak

1. Eskola magistralak: 3.2 atala
2. Egia/gezurra ereduko bigarren testa (talde-lanean edo bakarka)
3. Euskarazko testu batean, aditzen hiztegi aukerak lantzekoa)
4. Hainbat testu espezializatuk dituzten (hiztegi-)hutsunean betetzea (denetariko baliabideak erabilita)

13. astea

1. Eskola magistralak: 3.2.6 atala
(Ikusi bestelako jarduerak 4. gaitasunaren harira aipatutakoak)
2. Laburtzapenen irakurketak eta idazketak lantzea testuetan eta testuetatik kanpo

14-15. asteak

1. Eskola magistralak; 3.3 atala
(Ikusi bestelako jarduerak 4. gaitasunaren harira aipatutakoak)
2. Hainbat testu espezializatuk dituzten hutsuneak betetzea (denetariko baliabideak erabilita)

EBALUAZIOA	
Gaitasuna:	1
Tresna	-test bat (4. astean entregatzekoa) -bost definizio (5.astean) -hainbat ariketa labur adibidegintza,

	<p>saikapena eta birformulazioaren inguruan (6. astean)</p> <p>-autozuzenketa bat azaldua (7. astean)</p> <p>--gai bati buruzko laburpen bat (8. astean)</p> <p>-hainbat hipotesi adieraztea (9. astean)</p>
Irizpideak	<p>1. gaitasuna eta 1. edukia:</p> <p>- Hizkuntz sistema, hizkuntz arauak, hizkuntz aldaerak eta komunikazio-egoerak direlako kontzeptuak ondo ulertzea</p> <p>1. gaitasuna eta 2. edukia</p> <p>- Psikologiako artikulu, ikerketa-lan, testu eta txosten edo proiektuen ezaugarriak ondo ulertzea eta antzematen jakitea</p> <p>-Psikologiako testuetan ikur diren hizkuntz eragiketen ereduak ondo bereganatzea</p>
Ehunekoa	%10

Gaitasuna	2
Tresna	-Txosten tekniko baten itzulpena (10. astean)
Irizpideak	<p>2. eta 3. gaitasunak:</p> <p>-Psikologiako kontzeptuak garbi egituratzea hizkuntzaren bidez eta komunikazio-egoeraren arabera</p>
Gaitasuna	

	%35
Gaita-suna:	3
Tresna:	Bost nominalizazio hainbat sintaxi eta komunikazio egoera desberdinetan (10. Astean) Bost izenburu (10. Astean)
Irizpi-deak:	2. eta 3. gaitasunak: -Psikologia gaietako kontzeptuak garbi egituratzea hizkuntzaren bidez eta komunikazio-egoeraren arabera
Ehu-nekoa:	Hirugarren gaitasuna: %30 Ahozko aurkezpena: %5

Gaita-suna:	3
Tresna:	-Testa -Hiztegi-hutsuneak betetzea
Irizpi-deak:	Aurreko gaitasun praktikoekin batera, -hizkuntzaren aldaeren inguruko kontuak nolabaiteko mailan ezagutzea eta azaltzen jakitea -komunikazio-egoeren araberako moldapenak nolabaiteko mailan ezagutzea eta azaltzen jakitea -lexiko-sorkuntzarako bideak ezagutzea eta azaltzen jakitea
Ehu-nekoa:	Laugarren gaitasuna: %15
Gaita-suna:	3
Tresna:	-Txosten tekniko bat erredaktatzea (10.astea) -Ikerketa-proiektu baten ermaiztak erredaktatzea (11. astea) -Mundu akademikotik kanpoko aurkezpena erredaktatzea (12. Astea)
Irizpi-deak:	Aurrean aipaturiko guztiak
Ehu-nekoa:	Bosgarren gaitasuna: %5

Aurrean aipaturiko ebaluazioa jarraia lehentsiko da, eta soilik salbuespenetan onartuko da osoko azterketa idatzia. Aurrean aipaturiko irizpide eta ehuneko berberetan oinarrituta egingo da osoko azterketa idatzia. Osoko azterketa idatziak %85 balioko du:

- Kontsulta-tresna %10
- Itzulpena: %30
- Testa: %15
- Ahozko aurkezpenak, %15.

BIBLIOGRAFIA:

Oinarrizko bibliografia (gehienez 10 titulu)

- ALBERDI, X.; UGARTEBURU, I. (1999): *Euskaltzaindiaren araugintza berria: ikastaroa*, Bilbo: EHUKo Argitalpen Zerbitzua.
- ALBERDI, X.; SARASOLA, I. (2001): *Euskal estilo-libururantz*, Bilbo: EHUKo Argitalpen Zerbitzua.
- BASURTO, M. eta CRESPO, S., 2007. Araugintza-ikastaroa. Nafarroako Gobernua.
- EUSKALTZAINDIA (1993b): *Hitz elkartuen osaera eta idazkera*. Bilbo:
- ENSUNZA, M., ETXEBARRIA, J.R. eta ITURBE, J. (2002) *Zientzia eta teknikarako Euskara: Zenbait hizkuntza-baliabide* UEU
- ODRIOZOLA, J.C. eta ZABALA, I. (1992) *Idazkera teknikoa. 2.- Izen-sintagma* Euskal Herriko Unibertsitateko Argitalpen-Zerbitzua
- ZUBIMENDI, R. eta ESNAL, P. (1993) *Idazkera liburua*. Eusko Jaurlaritzako Kultura Saila

Interneteko helbideak

EIMA-REN ESTILO-LIBURUA:

http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-573/eu/contenidos/informacion/dih/eu_5490/estilo_liburua_e.html

EUSKALTZAINDIA (2000): *Hiztegi Batua*, Euskera, 2000-2, 45. liburukia./ <http://www.euskaltzaindia.net/hiztegibatua>

EUSKALTZAINDIAREN arauak: <http://www.euskaltzaindia.net/arauak/>

EUSKALTZAINDIAREN Jagonet kontsultagunea: <http://www.euskaltzaindia.net/jagonet>

EUSKALTZAINDIA (1985-2005): *Euskal Gramatika, Lehen Urratsak I-VI*. Bilbo: Euskaltzaindia. Baita Interneteko helbide honetan ere: http://www.euskaltzaindia.net/iker_jagon/iker/gramatika

Hiztegiak eta corpusak sarean <http://www.hiztegia.net>

Euskaltzaindia: *Euskera* (<http://www.euskaltzaindia.net/euskera>)

UPV/EHU-ren kontsultagunea: hizkuntza-baliabideak: <http://www.euskara-errektoreordetza.ehu.es/> → Hizkuntza baliabideak

EUSKALTZAINDIA: <http://www.euskaltzaindia.net>

Bibliografia osagarria

- BATZUEN ARTEAN, 2008. *XXI. mende hasierarako hizkuntza politikaren oinarriak. Euskara, XXI. mendeko hizkuntza bizia, egunerokoa eta noranahikoa*. Eusko Jaurlaritza.
- CALSAMIGLIA, H. & A. TUSÓN (1999), *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Bartzelona: Ariel.

ELORDUY, A. (2007): *Irakaskuntza-egitasmoa*, UPV/EHUko Euskal Filologia sailean aurkeztutako titularitate-proiektu argitaragabea.

Euskararen Aholku Batzordea, 1998. *Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia*. Eusko Jaurlaritza.

Euskararen Aholku Batzordea, 2004, *Euskararen kalitatea. Zertaz ari garen, zergatik eta zertarako*. Eusko Jaurlaritza.

Euskararen Aholku Batzordea, 2008. *Euskara hedabideetan. Euskarazko hedabideak eta euskararen presentzia hedabideetan*. Eusko Jaurlaritza.

Eusko Jaurlaritza, 2008. *Euskararen IV Inkesta Soziolinguistikoa*. Eusko Jaurlaritza.

EZEIZA, J., LEKUONA, M. eta ALTUNA, E. (1995) *Esalditik testura (euskaraz trebatzen)*. GAIK. Hezkuntza Unibertsitate eta Ikerketa Saila. Donostia.

GARZIA, J. (1997): *Joskera lantegi*, Gasteiz: HAEE-IVAP.

GARZIA, J. (2008) *Jendaurrean hizlari. (Ahozko) komunikazio gaitasuna lantzeko eskuliburua*. Alberdania

HAEE/IVAP (1994): *Hizkera argiaren bidetik*, Gasteiz: Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundea (HAEE/IVAP).

_____ (1997): *Argiro idazteko proposamenak eta ariketak*, Gasteiz: HAEE/IVAP.

_____ (2003): *Galdezka: euskarazko zalantzei erantzunez*, Gasteiz: HAEE/IVAP.

_____ (2005): *IVAPeko estilo-liburua*, Gasteiz: HAEE/IVAP.

KALTZAKORTA, M. (2007) *Prosa komunikagarriago egiten zenbait proposamen (I)*. UEU

ODRIOZOLA, J.C. (koord.) (1999) *Zenbait gai euskara teknikoaren inguruan*. EHUko Argitalpen Zerbitzua

OIHARTZABAL, B. (1993), "Euskara batuari iparraldetik behatuz". *Jakin* 76: 79-89.

OIHARTZABAL, B. (1996), "Euskara batua eta euskalkiak". *Aitzolen Mendeurrena eta II. Jagon Jardunaldiak*. *Euskera* 41: 511-515.

SALABURU, P., 2002. *Euskararen etxea*. Alberdania.

SARASOLA, I. (1997): *Euskara batuaren ajeak*, Alberdania.

ZABALA, I. eta J.C.ODRIOZOLA (1992) *Idazkera teknikoa. 1-Hitz-ordena, galdegaia eta komaren erabilera* EHUko Argitalpen Zerbitzua

ZABALA, I. (koord.) (1996) *Testu-loturarako baliabideak: euskara teknikoa*. EHUko Argitalpen Zerbitzua

ZABALA, I. (2000) "Euskararen zientzia eta teknikarako erabileraren hizkuntza berezitasun
Ekaia 13: 105-129

ZABALA, I.(1998) 'Hitz-hurrenkera euskara tekniko-zientifikoan' *Ekaia* 12

ZUAZO, K. (1985), *Euskararen batasuna . Iker 5*. Bilbo: Euskaltzaindia.

ZUAZO, K. (2005) Euskara batua. Ezina ekinez egina. Elkar

ZUAZO, K. (2008) Euskalkiak. Euskararen dialektoak. Elkar

Bat Soziolinguistika aldizkaria